II

(Ne teisėkūros procedūra priimami aktai)

SPRENDIMAI

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2021/1828

2021 m. spalio 7 d.

dėl prašymo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Stabdykime (((5G))): būkime susieti, bet saugiai“

(pranešta dokumentu Nr. C(2021) 7293)

(Tekstas autentiškas tik anglų kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos ([1]), ypač į jo 6 straipsnio 2 ir 3 dalis,

kadangi:

(1) 2021 m. rugpjūčio 12 d. Komisijai pateiktas prašymas užregistruoti Europos piliečių iniciatyvą „Stabdykime (((5G))): būkime susieti, bet saugiai“;

(2) organizatorių išdėstyti iniciatyvos tikslai: „5G ryšio diegimas kelia grėsmę mūsų teisėms į sveiką aplinką, laisvę ir privatumą. Raginame Komisiją pasiūlyti teisės aktus, kuriais būtų siekiama piliečius ir aplinką apsaugoti nuo šių grėsmių:

(a) žalingo spinduliavimo poveikio žmonėms, faunai ir florai. Taikant dabartines ekspozicijos ribines vertes apsauga – visų pirma, pažeidžiamų asmenų (pvz., vaikų, nėščiųjų, ligonių, vyresnio amžiaus žmonių), gyvūnų, apdulkinančių vabzdžių ir augalų – yra nepakankama; reikalaujama priimti reglamentą, kuriuo visa, kas gyva, būtų apsaugota nuo radijo dažnių poveikio ir mikrobangų spinduliavimo;

(b) įdiegus 5G ryšį gerokai padidėsiančio susietųjų elektroninių įtaisų, antenų ir palydovų skaičiaus. Tokio padidėjimo padariniai bus netvarus energijos vartojimas, spinduliuotė, žalinga kasyba ir tarša, dėl kurių kils pavojus biologinei įvairovei ir natūralioms buveinėms; raginama priimti griežtesnį reglamentą, skirtą aplinkai nuo 5G ir skaitmenizacijos poveikio apsaugoti;

(c) naudojant 5G ryšio priemonėmis susietus daiktus masinio duomenų rinkimo ir stebėjimo. Tokiu būdu masiškai renkant duomenis ir juos stebint padidės kibernetinių nusikaltimų, duomenų nutekėjimo, vagysčių, perpardavimo ir netinkamo dirbtinio intelekto naudojimo rizika; reikalaujama užtikrinti veiksmingą duomenų apsaugą mūsų privatumui, saugumui ir laisvei apsaugoti“;

(3) daugiau informacijos apie iniciatyvos dalyką ir tikslus pateikiama priede: jame išvardijami 23 raginimai imtis veiksmų – pasiūlymai, kurie turi būti įgyvendinti Sąjungos teisėje. Daugiau informacijos apie 23 raginimus imtis veiksmų išdėstyta dokumente, kuris pateiktas kaip teisės akto projektas. Be to, organizatorių grupė kaip papildomą informaciją pateikė tikslų vertimus į kelias Sąjungos kalbas;

([1]) OL L 130, 2019 5 17, p. 55.

(4) iniciatyvoje išvardyti šie dešimt su pirmuoju tikslu susijusių raginimų imtis veiksmų:

„1. Siekiant apsaugoti žmones ir taikyti atsargumo principą, nustatyti visų rūšių poveikiu sveikatai ir biologiniu poveikiu (ne tik susijusiu su temperatūra) grindžiamas radijo dažnių elektromagnetinių laukų (RD EML) poveikio ribines vertes.

2. Atnaujinti Rekomendaciją 1999/519/EB bei Direktyvą 2013/35/ES ir jas reguliariai peržiūrėti bei pakartotinai vertinti.

3. Rekomendaciją 1999/519/EB ir Darbovietės direktyvą 2013/35/ES grįsti geriausiais turimais moksliniais duomenimis, pagal visas priimtas mokslines ir empirines gaires nustatant didžiausią apsaugą užtikrinančias ribines vertes.

4. Užtikrinti, kad biomedicinos srityje kompetentingi mokslininkai, neturintys interesų konfliktų, parengtų papildomas apšvitos gaires, ir paskirti naują ekspertų grupę arba išplėsti Nuolatinio pavojų sveikatai, aplinkai ir atsirandančių pavojų komiteto (SCHEER) veiklą, kad būtų įvertinti RD EML bioaktyvieji parametrai.

5. Užtikrinti, kad bandant belaidžius prietaisus, antenas ir jų veikimą būtų įvertinti visi RD EML bioaktyvieji parametrai.

6. Belaidžio ryšio jungtis pakeisti kabelinėmis jungtimis ir tai nedelsiant atlikti tokiose vietose, kaip ligoninės, darželiai, mokyklos, senelių namai ir visi viešieji pastatai.

7. Šviesti visuomenę pavojų, susijusių su belaidžiu ryšiu, klausimais ir kaip kuo labiau sumažinti jo poveikį (pvz., naudojant kabelinį ryšį).

8. Patarti valstybėms narėms savivaldybėse įrengti mažo intensyvumo / nulinės spinduliuotės zonas. Visus draustinius ir parkus paskelbti mažo intensyvumo / nulinės spinduliuotės zonomis.

9. Kad būtų apsaugota žmonių sveikata ir biologinis vientisumas, prašyti ES piliečių išreikšti informacija pagrįstą sutikimą būti veikiamiems RD EML.

10. Remiantis atsargumo principu, priimti direktyvą dėl RD EML poveikio ribinių verčių, skirtų faunai ir florai apsaugoti.“;

(5) iniciatyvoje išvardyti šie aštuoni su antruoju tikslu susiję raginimai imtis veiksmų:

„11. Atnaujinti Direktyvą 2011/92/ES, kad 5G ryšio diegimo ir visi telekomunikacijų projektai būtų įtraukti į [jos] 1 priedą, ir taip užtikrinti, kad pagal direktyvą būtų atliekamas jų poveikio aplinkai vertinimas arba patikra.

12. Sumažinti masinį elektros energijos vartojimą, kurį lemia skaitmeninės ryšių technologijos, pirmenybę teikiant Europos žaliojo kurso veiksmų plane nurodytiems laidinio ryšio ir mažo energijos vartojimo sprendimams.

13. Į Nulinės taršos veiksmų planą įtraukti elektros ir elektroninės įrangos atliekas bei kitas atliekas ir jame atsižvelgti į elektroninėje įrangoje naudojamų retųjų žemių mineralų ir metalų kasybos poveikį aplinkai.

14. Atnaujinti Direktyvą 2009/125/EB, kuria nustatoma ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistema (Ekologinio projektavimo direktyvą), įvedant griežtus visų prijungtųjų prietaisų, įskaitant antenas ir palydovus, išteklių ir energijos švaistymo apribojimus.

15. Pripažinti visus biologiškai žalingus RD EML parametrus teršalais ir įtraukti juos į visas atitinkamas ES politikos sritis ir direktyvas.

16. Įtraukti visų RD EML biologiškai žalingų parametrų stebėseną į aplinkos stebėsenos programas, 2030 m. biologinės įvairovės strategiją, ES gamtos atkūrimo tikslus, Buveinių ir Paukščių direktyvas ir su tinklu „Natura 2000“ susijusią veiklą.

17. Raginti nedelsiant visame pasaulyje paskelbti 5G palydovų megakonsteliacijų įrengimo moratoriumą, kol bus išspręsti su neigiamu poveikiu aplinkai susiję klausimai.

18. Visų kosmoso projektų poveikio aplinkai vertinimą laikyti vienu iš Europos kosmoso politikos prioritetų.“;

(6) iniciatyvoje išvardyti šie penki su trečiuoju tikslu susiję raginimai imtis veiksmų:

„19. Pradėti 5G, įskaitant susietuosius daiktus ir organizmus, poveikio asmens duomenų apsaugai vertinimą ir įvertinti jo atitiktį galiojantiems duomenų apsaugos teisės aktams.

20. Apsaugoti piliečius nuo dažnėjančių kibernetinių nusikaltimų, duomenų (pvz., medicininių ir banko duomenų) rinkimui belaidžiais tinklais taikant duomenų kiekio mažinimo principą.

21. Užtikrinti, kad Europos duomenų apsaugos valdyba aktyviai ir nepriklausomai kovotų su diskriminacija ir skaitmeninių teisių pažeidimais.

22. Reikalauti iš kiekvieno piliečio aiškaus sutikimo, kad jo duomenims būtų taikomos automatizuotos procedūros.

23. Organizuoti viešus debatus dėl to, ar arba kokiu mastu leisti diegti skaitmenines inovacijas, kuriuos vestų biomedicinos srityje kompetentingi ir interesų konfliktų neturintys mokslininkai; paskirti naują etikos komitetą arba išplėsti Europos mokslo ir naujų technologijų etikos grupės veiklą.“;

(7) kadangi kai kuriais raginimais imtis veiksmų, kad būtų įgyvendintas pirmasis iniciatyvos tikslas – priimti teisės aktą, kuriuo visa, kas gyva, būtų apsaugota nuo radijo dažnių poveikio ir mikrobangų spinduliavimo, – siekiama, kad būtų nustatytos priemonės, kuriomis būtų pagerinta visų pirma darbo aplinka, kad būtų apsaugota darbuotojų sveikata ir sauga, Komisija pagal Sutarties 153 straipsnio 2 dalį turi įgaliojimus pateikti teisės akto pasiūlymą;

(8) kadangi raginimais imtis veiksmų, kad būtų įgyvendintas pirmasis iniciatyvos tikslas, susijusiais su Europos elektroninių ryšių kodeksu (nustatytu Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/1972 ([2])), Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2014/53/ES dėl radijo įrenginių ([3]) arba pasiūlymais, kuriais siekiama nustatyti išsamesnių belaidžių prietaisų ir antenų bandymų taisykles, siekiama pagerinti vidaus rinkos veikimą, Komisija pagal Sutarties 114 straipsnį turi įgaliojimus pateikti teisės aktų pasiūlymus;

(9) iniciatyva taip pat prašoma, atsižvelgiant į žalingą RD EML poveikį žmonėms, pateikti pasiūlymą belaidžio ryšio jungtis pakeisti kabelinėmis jungtimis. Kadangi tuo pasiūlymu siekiama paraginti imtis skatinamųjų priemonių žmonių sveikatai saugoti bei gerinti ir priemonių, susijusių su didelių tarpvalstybinio pobūdžio grėsmių sveikatai stebėsena, išankstiniu įspėjimu apie jas ir kova su jomis (išskyrus valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų suderinimo priemones), Komisija pagal Sutarties 168 straipsnio 5 dalį turi įgaliojimus pateikti pasiūlymus;

(10) kadangi kai kuriais raginimais imtis veiksmų, kad būtų įgyvendinti pirmieji du iniciatyvos tikslai, siekiama išlaikyti, apsaugoti ir gerinti aplinkos kokybę, apsaugoti žmonių sveikatą ir apdairiai bei racionaliai naudoti gamtos išteklius, Komisija pagal Sutarties 192 straipsnio 1 dalį turi įgaliojimus pateikti teisės akto pasiūlymą;

(11) kadangi vienu iš raginimų imtis veiksmų, kad būtų įgyvendintas antrasis iniciatyvos tikslas, prašoma atnaujinti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB ([4]), Komisija pagal Sutarties 114 straipsnį turi įgaliojimus pateikti teisės akto pasiūlymą;

(12) iniciatyvoje pateikti penki su trečiojo iniciatyvos tikslo – užtikrinti veiksmingą duomenų apsaugą mūsų privatumui, saugumui ir laisvei apsaugoti – įgyvendinimu susiję raginimai imtis veiksmų. Kadangi tais raginimais imtis veiksmų Komisija kviečiama pasiūlyti teisės aktus, susijusius su asmenų apsauga Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams bei agentūroms ir valstybėms narėms tvarkant asmens duomenis, kai vykdoma veikla yra susijusi su Sąjungos teisės taikymo sritimi, ir laisvo tokių duomenų judėjimo taisykles, tie pasiūlymai galėtų būti grindžiami Sutarties 16 straipsnio 2 dalimi;

([2]) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

([3]) 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/53/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su radijo įrenginių tiekimu rinkai, suderinimo, kuria panaikinama Direktyva 1999/5/EB (OL L 153, 2014 5 22, p. 62).

([4]) 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/125/EB, nustatanti ekologinio projektavimo reikalavimų su energija susijusiems gaminiams nustatymo sistemą (OL L 285, 2009 10 31, p. 10).

(13) dėl tų priežasčių nėra taip, kad kuri nors iniciatyvos dalis akivaizdžiai nepatektų į Komisijos įgaliojimus pateikti pasiūlymą dėl Sąjungos teisės akto siekiant įgyvendinti Sutartis;

(14) ši išvada nedaro poveikio vertinimui, ar šiuo atveju būtų tenkinamos konkrečios faktinės ir materialinės sąlygos, įskaitant atitikties proporcingumo bei subsidiarumo principams ir suderinamumo su pagrindinėmis teisėmis sąlygas, kad Komisija galėtų imtis veiksmų;

(15) kai kuriais iš 23 raginimų imtis veiksmų, visų pirma raginimais imtis 4, 7, 12, 13, 17, 18 ir 23 punktuose nurodytų priemonių, Komisijos neprašoma priimti Sąjungos teisės akto pasiūlymo – jie greičiau papildo arba padeda suformuluoti raginimus pateikti teisės aktų pasiūlymus. Kadangi pateikti Sąjungos teisės akto pasiūlymo dėl kurios nors iš tų priemonių Komisijos neprašoma, jos neatitinka Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytos sąlygos, kad galėtų būti užregistruotos kaip iniciatyvos dalykas. Todėl šis sprendimas toms priemonėms netaikomas. Tačiau, jei Komisija manytų esant tikslinga priimti teisės akto pasiūlymą srityse, kurios patenka į iniciatyvos taikymo sritį, ji taip pat galėtų apsvarstyti galimybę savo pasiūlyme į kai kuriuos iš tų elementų atsižvelgti;

(16) organizatorių grupė pateikė tinkamų įrodymų, kad ji atitinka Reglamento (ES) 2019/788 5 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus, ir pagal to reglamento 5 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą paskyrė asmenis ryšiams;

(17) šia iniciatyva nėra aiškiai siekiama piktnaudžiauti, ji nėra lengvabūdiška, nepagrįsta ar akivaizdžiai prieštaraujanti Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje išdėstytoms Sąjungos vertybėms ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintoms teisėms;

(18) todėl iniciatyva „Stabdykime (((5G))): būkime susieti, bet saugiai“ turėtų būti užregistruota;

(19) išvada, kad Reglamento (ES) 2019/788 6 straipsnio 3 dalyje nustatytos registravimo sąlygos tenkinamos, nereiškia, kad Komisija kokiu nors būdu patvirtina faktinį iniciatyvos turinio teisingumą – už jį atsako tik iniciatyvos organizatorių grupė. Iniciatyvos turinys atspindi tik organizatorių grupės nuomonę ir jokiu būdu negali būti laikomas atspindinčiu Komisijos nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Europos piliečių iniciatyva „Stabdykime (((5G))): būkime susieti, bet saugiai“ užregistruojama.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas piliečių iniciatyvos „Stabdykime (((5G))): būkime susieti, bet saugiai“ organizatorių grupei, kuriai kaip kontaktiniai asmenys atstovauja Pernille SCHRIVER ir Elisabeth Birgit MADSEN.

Priimta Briuselyje 2021 m. spalio 7 d.

Komisijos vardu
Věra *JOUROVÁ*
Pirmininkės pavaduotoja